

1904-09-25

AFSENDER

Astrid Warberg-Goldschmidt

MODTAGER

Johanne Christine Larsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Johanne C. Larsen besøgte sin søster og dennes familie i Boston.

Den helligste højtid i jødedommen er yom kippur. Højtiden fejres hvert efterår og kaldes også

forsoningsdagen, for det er forsoning, bøn og bod, der er helt centralt denne dag (Kilde: Internettet sept. 2023).

Apoteker Johannes Rink (1848-1925)

overtog i 1902 Svane Apotek i Helsingør - Apoteket blev nu kaldt

"Det gamle Apotek". Det blev i

Johannes Rinks tid et helt særligt sted, en slags kulturcenter i byen. Han

var noget af en personlighed og

afholdt talrige fester og

sammenkomster, hvor adskillige

kendte mennesker samlede. Nævnes

kan eksempelvis kulturpersonligheder

som Viggo Hørup og Edvard Brandes.

Holger Drachmann var forfatter og

kunstmaler (især motiver med havet)

og nok den kendteste og mest

populære i kredsen. Som en god ven

af huset kom han ofte og overnattede

ind imellem. Apoteket blev overtaget

af sønnen Gustav efter faderens død i

1925 (Kilde: Helsingorleksikon.dk,

sept. 2023).

Afsendersted:

Charlottenlund, Kastanievej 13

Afsenderinfo (lakstempel, adresse

m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens

bagside

Modtagersted:

54 Coolidge Str. Brookline Mass. USA

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens
forside

Omtalte personer:
Thora Branner
Holger Drachmann
Alfred Goldschmidt
Jean Jensen
Christine Mackie
Laura Warberg

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB0413

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura Warberg Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Astrid vil forsøge at skrive til Johanne en gang ugentligt. Alfred og Astrid Goldschmidt har været på udflugt. De tog til Snekkersten for at besøge Gamle Jean (Signe Jensen) på klosteret/damehjemmet, men hun var død to måneder tidligere. De øvrige beboere forstod ikke, at der blev ved med at komme breve, når de havde annonceret dødsfaldet. Astrid fandt det meget trist, at man kan dø så ensom. Efter klostret gik Alfred og Astrid til Helsingør, hvor man holdt børnehjælpsdag. De tog til Kronborg og Helsingborg og tilbage for at spise i Espergærde.

TRANSSKRIFTION

[Skrevet på kuvertens forside]
1904. [pil mod poststemplemet]
søn: 13-2-2000. Langegade 81, Kerteminde. Bibbe
21-8-2005. " " "

Frøken Johanne Warberg
54 Coolidge Str.
Brookline (Boston)
Mass.

U.S.A.

[Skrevet på kuvertens bagside:]

A Goldschmidt
Kastanievej 13
Charlottenlund

Dette brev er altså 101 år glt.

[I brevet:]

Kastanievej 13
25 Sept Søndag 1904

Kæreste Junge! Herren give mig Kraft og Styrke til i al Evighed (så længe Du er i Amerika) at skrive til Dig hver Uge – samt at indse Fornuften og det menneskekærlige samt tillige det behagelige i at gøre det. Amen. For Junge – ikke sandt – selv om det ikke altid er epokegørende Ting, Du får at vide – så er et lille Brev dog altid en Art Forbindelse – en Vedligeholdelse af noget, som bør holdes vedlige. – Jeg sendte Dig i Mandags et Kort fra Helsingborg, men der stod jo ingenting om vores gode Tur, hvor vi oplevede både godt og sørgeligt. Godt derved, at Vejret var bedårende – varmt og klart – rigtig Høstvejr – Nøddeturvejr – ahe – og derved at vi var i ligeså strålende Humør, som Solen, der skinnede hele Dagen over vore Hoveder; det var jo også extra Fridag – Jomkipursdag – Jødernes store

Forsoningsdag – og vi nød ordentlig at være ude på en Dagligdag - / så går man dog anderledes i Fred allevegne – i Fred med sin egen Fest uforstyrret i Hjertet. Vi tog jo først (om Morgenen) op til Snedkersten for efter Bestemmelsen at besøge gl. Jean – vi fandt også Vejen gennem den lille By – ud til Damehjemmet – jeg var meget opstemt ved Tanken om, hvor glad gl. Jean vilde blive – og jeg gik på Vejen derned og fortalte Alfred om hende – og om Bobby – sagde også – det var lige som, da vi stod ved Havelågen – at han skulde råbe dygtig højt. – Det var et stort smukt bygget Hus - "i Stil" – med en nydelig Have omkring – og det hele lå højt og lige ud til Øresund. Vi gik op ad en lille Stentrappe med Jerngelænder - og kom ind i en sirlig og ren lille Entre. På Dørene sad små hvide Visitkort med gamle Pigenavne på – en Dør blev åbnet på Klem og to gamle Frøkner kiggede ud; jeg gik derhen – hilste og sagde – "Her bor vist en Frøken Jensen - med en lille Hund, der hedder Bobby", - "Jae -" hun trak sådan på det, at jeg strax udbrød – skuffet – ked af det – "hun er måske ikke hjemme?" "Joe – men – hun er død." - Vi kom ind i hendes lille Stue, og hun fortalte os om det hele; Gl Jean blev dårlig en Mandag - førtes på Hospitalet om Torsdagen og døde Fredag Eftmd. den 22de Juli – for 2 Måneder siden! Led ikke – døde stille og var selv vel tilfreds med at dø; hun have bedt om, at Hunden måtte blive skudt, når hun var borte. Den gamle Dame fortalte om det alt sammen – "og det er så underligt", sagde hun, "der bliver ved med at komme Breve – og vi har dog averteret det så tydeligt både i (og hun nævnte to små ubekendte Blade) vi skrev netop – "forhenværende Lærerinde" – og rigtig kom der en Pakke fra denne Fru Warberg, som De måske kender?"

Ja, det var da min Mor.

"Ahe – så er De måske den yngste dernedefra? Dem har hun talt om så ofte". - .

Pakken var nok Strømperne fra Mornine.

Vi gik; men jeg var så underlig tilmode længe efter – tænk, at der lever så ensomme Mennesker! at deres Død først spørges flere Måneder efter – og vi har boet en Times Vej fra hende hele Sommeren.

Og det er trist at komme for sent, når det er så uigenkaldelig for sent, som her. Men hvem har Lov at sørge over dette – at et Menneske dør, som aldrig har levet? -

Vi spadserede ad Strandvejen til Helsingør – en brillant Tur – Vejen løber jo lige ved Vandet hele Tiden. I Byen var der stor Fest – Børnehjælpsdag – **alle** Huse ikke blot flagsmykte, men helt bekranset af dejlige Blomsterguirlander. Vi gik længe rundt i de små sære Gader med de mange gamle Huse – var også inde på Apoteket – det berømte, (hvor så

mange store Bøger er skrevet – af Drachmann – af ”Waldemar”
(Ad[ulæselig]en og Hexeproces) o s v. Der var så meget gammelt derinde
– og meget morsomt.

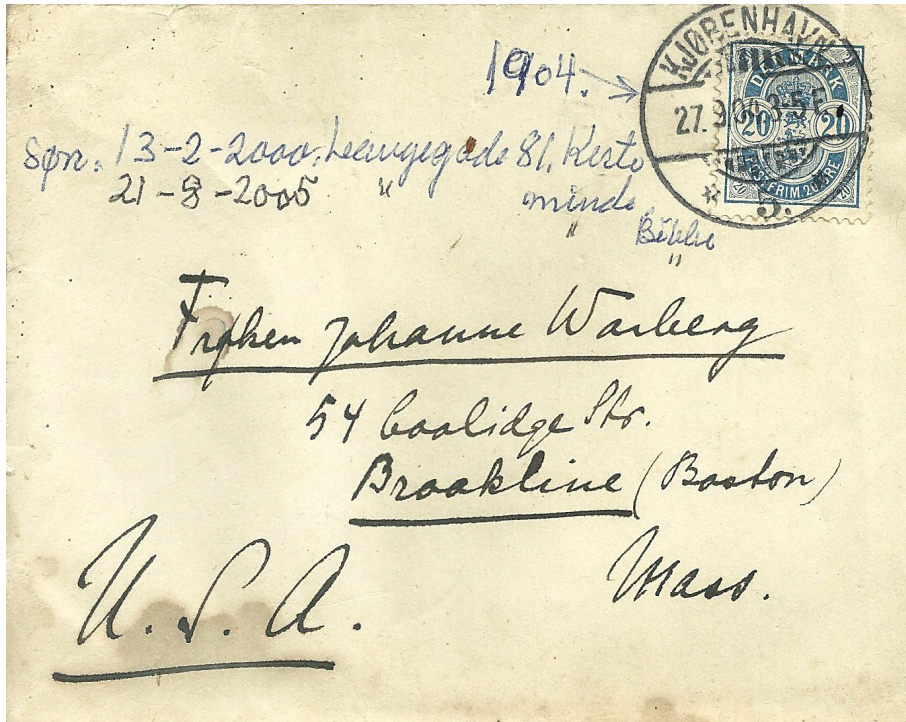
Til Kronborg gik vi da også – i Kasematterne – . Fandt så pludselig på at
ville til Helsingborg – og tog med Færgen derover – det var også meget
festligt. Atter til Danmark – med Toget til Snedkersten – hvorfra vi gik
gennem Skove over Marker – plukkende Nødder med Lidenskab, skønt
der kun var få tilbage efter Drengenes store Plyndringstog.

I Espergærde spiste vi en forsvarlig Bøf i det store Hotel – sad på en stor
Veranda lige ud til Sundet - dejligt. Hjemme Kl 10 – trætte.

Nu får Du ikke mēr i Aften – jeg skal ind og gratulere Tutte i Byen i
Morgen. og se deres Lejlighed. På Mandag skal jeg nok skrive igen (om 8
Dage). Men hvis Du besvarer dette Brev (og det gør Du!) bliver det til
Rosenvej 4 el. 2 – 9 – jeg kan skam ikke huske Nummeret. Vi flytter ind i
første Uge af Oktober. Hils Mornine! Din Dis.

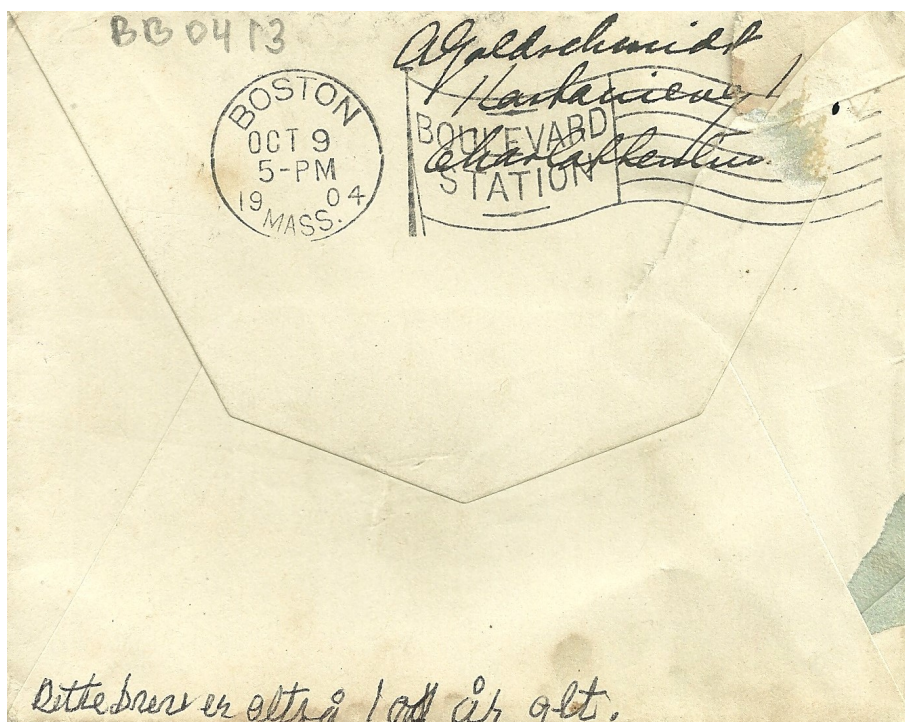
[Skrevet på hovedet øverst på side 1:]

Mange gode Hilsener fra Alfred.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Min søn

Karshavn 13

25 Sept. 1804

Kære søn! Herren giv mig Kraft og
Styrke til i al Nødhed på Landet i
Amerika, at skrive til Dig hver
Uge — samt at indid Forlysten
og det menneskekærlige samt
Skikkelige det behagelige i at gøre det.
Amen. Der søn — ikke sandt — selv
om det ikke altid er spækkende
Ting. Du får al vidt — og det alle Bør der
aldrig en ant Forbindelse — en Vedligeholdelse
af noget, som har været vellykket — og sende Dig
Mandags et Brev fra Helsingborg,
men der skal jo inderling om nogle gode
Brev, hvor vi oplevede både godt og
støreligt. Godt — der ved, at Været var
beddrende — varmt og klart — rigelig
Næring — Nødder — og
der ved af vi var i Lipens Strø Lande
Næring, som Salen, der påførte de hele
Lipen var mere hoveder; det var
jo også ekstra Bredde — Jomfruerdag —
Jordenes store Forsoningsdag — og vi
stod ordentlig at være alle på en
Dagligdag — og på mandag
andenledes i Tred allevegne —
i Tred med sin egen Felt i forbyret
i Uperket. Vi har jo først (om Manglen og
til Sædherken for efter Bestemmelser
at berøge el. Jan. Vi fandt også Været
gennem den lille By — ved til Same-
Lipen — og var meget spikent ved
Tanken om, hvor glad og Jan vilde

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

blive - og jeg vil på den måde
og fortælle Alfred om hende -
og om Pabbe - sagde jeg - det var
dog sa vi stod ved Mandagden -
at han skulde rabe dybt højt -
Det var et stort smukt hus -
Hvis - i "Stil" - med en meget hane
omkring - og det hele et højt og tyk
med til Palæet. Vi gik op ad den
lille Stentrappe med Genfaldet
og kom ind i en stue og den lode
stue. På den ene side stod der
med gamle Papanne på - en Dør
til den lille stue og på anden side
sagde jeg - "Hvor for stue er den
Jensen med en lille stue, det hedder
Pabbe" - "Ja - den er
denne stue - det er en stue
skænk - det er det - "Hvem
er måske ikke hjemme?"
"Nej - men - hvem er det?"
- Vi kom ind i hendes lille stue,
og hun fortalte os om det hele;
og jeg blev der i en Mandag -
på den lille stue om Torsdag og
den 22. Fredag i den 22. juli -
for 2 1/2 uger siden. Det er
- det er det og var selv med til
ind i det; hun havde bedt om
Kjæden, måske blive skudt,
som hun var borte.
Den gamle Dame fortalte om
selv altsammen - og det er så
tunderligt, sagde hun, der bliver
ved med at komme hende - og
vi har jo dog overlevet det - og
hendes borte i (og hun arvede
et stort indtæktende Klæde) vi
skrev meget - "forhævede lærer
inde" - og jeg har selv en
Pabbe fra den gamle Mrs. Worsley,
som de måske kender?
Ja, det var da min mor.
"Alte - er de måske den gamle
drenge? Dem har hun haft
om i alle".
Pabben var nok Papirerne
fra Romme.
Vi fik: men jo var så tunderligt
fildode længe efter - hvidt,
at der lever i en stue
Hjemmer! at deres Dør just
spjættede flere indvendt klædt - og
vi har haft en Times høj fort
hende hele Sommeren.
Og det er trist at komme for
sind når det er så ingeniøret
for sagt, som det. Men hende
har jeg ad nogle over dette
af et menneske der, som aldrig
har levet? -

BB0413
Vi spadserede ad Strandvejen til
Helsingør - en brillant Tur - Vejen
løber jo lige ned Vandet hele Tiden!
7 Dage var der stor Fest - Borne-
hyldning - alle disse ikke blot flag-
ensyde - men helt bekræftet af
deglige Besmykkelseslænker. Vi
gik dog rundt i de små søer gader
med de mange gamle huse -
var der inde på Apoteker - det
herovre, var der mange store Bøger
er skrevet - af Drachman - af
"Waldemar" (Aepken og Kexroos) s. v.
Der var der meget gammelt derinde - og
meget interessant.
Til Kronborg gik vi da også - i
Kasematterne - Fandt der pludselig
på at ville til Helsingør - og tog
med Fargen derover - det var der meget
festligt. Akter til Denmark - med Trold til
Snedkersken - hvorfra vi gik gennem
Stene over broen - plukkende hvede
med Lidenskab, skønt der kun var på kil-
løge eller Drengenes Myndring skag.
I Helsingør spiste vi en forrygende
Bødt i det store Hotel - sad på en stor
Vagn da lige ud til Sundet degt.
Nemmet Nr 10 - brøkk.
At vi for den ikke var i aften - vi skal
ind i en fantastisk Tur i Bogen i Morgen.
og det deres Løst led. På Mandag skal vi
måske skrive igen (om 8 Dage). Men hvis De
besvarer dette Brev (og koster det!)
bliver det til Rosene, 4. 2 - 9 - og kan
dramatisk blive minnet. Vi flytter mig
i første halv af Oktober. Hils Morine! Din Sis